

Vuxenutbildning

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet 38 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden hösten 2010 som rör vuxenutbildning. Motionärerna tar bl.a. upp frågor om en flexibel och lättillgänglig vuxenutbildning, ett återinförande av det riktade statsbidraget för vuxenutbildning, fler platser inom vuxenutbildningen, ett tillfälligt kompetensstöd för deltidsstudier, eftergymnasial yrkesutbildning, ett nationellt system för validering, ett samlat betygsdokument för grundläggande högskolebehörighet, en ökad individualisering av svenskundervisning för invandrare (sfi) och sfi-undervisning på modersmålet.

Utskottet avstyrker samtliga motionsyrkanden med hänvisning till bl.a. pågående satsningar, aviserat reformarbete, pågående beredningsarbete och tidigare ställningstaganden.

I betänkandet finns reservationer från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Utskottets överväganden	5
Vuxenutbildningens omfattning och inriktning	5
Resurser till vuxenutbildningen	7
Eftergymnasial yrkesutbildning	10
Punktskriftsundervisning	11
Ett nationellt system för validering	12
Ett samlat betygsdokument för grundläggande högskolebehörighet	13
Svenskundervisning för invandrare (sfi)	14
Reservationer	18
1. Vuxenutbildningens omfattning och inriktning, punkt 1 (S)	18
2. Behovet av vuxenutbildning, punkt 2 (S, MP, V)	19
3. Resurser till vuxenutbildningen, punkt 3 (S, MP, V)	20
4. Ett tillfälligt kompetensstöd för deltidsstudier, punkt 4 (S)	21
5. Ett samlat betygsdokument för grundläggande högskolebehörighet, punkt 8 (S, MP, V)	21
6. En ökad individualisering av sfi-undervisningen m.m., punkt 9 (S, MP, V)	22
7. Sfi-undervisning på modersmålet m.m., punkt 10 (S)	23
8. Sfi och arbetsmarknaden, punkt 11 (S, V)	23
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	24
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2010	24

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Vuxenutbildningens omfattning och inriktning

Riksdagen avslår motionerna 2010/11:Ub204, 2010/11:Ub339, 2010/11:Ub396 yrkandena 1, 2 och 4, 2010/11:Ub484 yrkandena 1, 8 och 10 samt 2010/11:A366 yrkande 2.

Reservation 1 (S)

2. Behovet av vuxenutbildning

Riksdagen avslår motionerna 2010/11:Ub230 och 2010/11:Ub235.

Reservation 2 (S, MP, V)

3. Resurser till vuxenutbildningen

Riksdagen avslår motionerna 2010/11:Ub317, 2010/11:Ub318, 2010/11:Ub347, 2010/11:Ub362, 2010/11:Ub434, 2010/11:Ub443, 2010/11:Ub477, 2010/11:Ub478, 2010/11:Ub484 yrkandena 2, 5 och 6 samt 2010/11:N278 yrkande 4.

Reservation 3 (S, MP, V)

4. Ett tillfälligt kompetensstöd för deltidsstudier

Riksdagen avslår motion 2010/11:Ub484 yrkande 9.

Reservation 4 (S)

5. Eftergymnasial yrkesutbildning

Riksdagen avslår motionerna 2010/11:Ub359, 2010/11:Ub396 yrkande 6 och 2010/11:Ub424.

6. Punktskriftsundervisning

Riksdagen avslår motion 2010/11:Ub238.

7. Ett nationellt system för validering

Riksdagen avslår motion 2010/11:Ub214.

8. Ett samlat betygskriterium för grundläggande högskolebehörighet

Riksdagen avslår motion 2010/11:Ub484 yrkande 7.

Reservation 5 (S, MP, V)

9. En ökad individualisering av sfi-undervisningen m.m.

Riksdagen avslår motion 2010/11:Ub484 yrkande 3.

Reservation 6 (S, MP, V)

10. Sfi-undervisning på modersmålet m.m.

Riksdagen avslår motion 2010/11:Ub484 yrkande 4.

Reservation 7 (S)

11. Sfi och arbetsmarknaden

Riksdagen avslår motionerna 2010/11:Sf346 yrkande 2, 2010/11:Ub208 och 2010/11:Ub328.

Reservation 8 (S, V)

12. Svenskundervisning för invandrare (sfi)

Riksdagen avslår motionerna 2010/11:Ub408, 2010/11:Ub449 och 2010/11:A309 yrkande 2.

Stockholm den 17 mars 2011

På utbildningsutskottets vägnar

Margareta Pålsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Margareta Pålsson (M), Oskar Öholm (M), Louise Malmström (S), Betty Malmberg (M), Thomas Strand (S), Jan Ericson (M), Caroline Helmersson Olsson (S), Tina Acketoft (FP), Håkan Bergman (S), Ulrika Carlsson i Skövde (C), Gunilla Svantorp (S), Nina Lundström (FP), Jabar Amin (MP), Yvonne Andersson (KD), Richard Jomshof (SD), Rossana Dinamarca (V) och Adnan Dibrani (S).

Utskottets överväganden

Vuxenutbildningens omfattning och inriktning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. en flexibel och lätt-tillgänglig vuxenutbildning, behovet av vuxenutbildning och ett nationellt valfrihetssystem för fristående vuxenutbildning.

Jämför reservationerna 1 (S) och 2 (S, MP, V).

Motionerna

Socialdemokraterna framhåller i motion 2010/11:Ub484 yrkande 1 att det finns flera skäl för att ha en väl utbyggd vuxenutbildning som är flexibel och lättillgänglig för alla. Det kommer t.ex. alltid att finnas personer som av olika skäl behöver fylla igen kunskapsluckor i vuxen ålder. I motionerna 2010/11:Ub230 (S) och 2010/11:Ub235 (S) framförs liknande synpunkter.

Socialdemokraterna efterfrågar i motion 2010/11:Ub484 yrkande 8 extraordinära insatser för att ungdomar som kommer ut på arbetsmarknaden utan slutbetyg från gymnasieskolan ska kunna komplettera sin utbildning.

Socialdemokraterna föreslår i motion 2010/11:Ub484 yrkande 10 att lärlingsplatser inrättas där utbildningen motsvarar yrkesinriktad gymnasial vuxenutbildning (yrkesvux). Ungdomar som gått utan arbete en längre tid och som saknar studievana behöver dessa lärlingsplatser. Liknande synpunkter förs fram i motion 2010/11:A366 yrkande 2 (S).

I motion 2010/11:Ub204 (M) föreslås att ett nationellt valfrihetssystem för bl.a. fristående vuxenutbildning införs med samma villkor för alla anordnare.

Alla kommuner ska vara skyldiga att erbjuda vuxenutbildning enligt motionären i motion 2010/11:Ub339 (C).

I motion 2010/11:Ub396 (S) framhålls behovet av en kompetensförsäkring i syfte att förverkliga möjligheter till ett livslångt lärande för alla (yrkande 1). Vidare efterfrågar motionärerna regionala kompetenskommissioner (yrkande 2). Därtill betonas behovet av att återupprätta vuxenutbildningens roll i en politik för livslångt lärande (yrkande 4).

Utskottets ställningstagande

När det gäller yrkandena som tar sikte på en flexibel och lättillgänglig vuxenutbildning, vuxenutbildningens roll i en politik för livslångt lärande och valfrihet i vuxenutbildningen vill utskottet anföra följande. Utskottet har tidigare vid behandling av liknande motioner understrukit betydelsen

av vuxenutbildning och det livslånga lärandet. Utgångspunkten ska vara de vuxnas individuella behov av utbildning och personlig utveckling samt arbetsmarknadens behov (se t.ex. bet. 2009/10:UbU11 s. 6). I budgetpropositionen för 2011 konstaterar regeringen att de stora satsningarna med fler utbildningsplatser inom yrkesvux och yrkeshögskolan bl.a. syftar till att förbättra de enskildas möjligheter till omställning för nya arbetsuppgifter. Samtidigt är det enligt regeringens mening viktigt att den enskilde ges möjlighet till personlig utveckling och till kompetensutveckling. De satsningar som har gjorts inom vuxenutbildningen ska inte enbart ses som ett sätt att möta de utmaningar vi ställs inför i dag utan också i ett framtidsperspektiv, vilket innebär en beredskap för kommande utmaningar i samhälls- och arbetslivet. Den demografiska utvecklingen med bl.a. förväntad arbetskraftsbrist gör att Sverige inte har råd att låta människor lämna arbetsmarknaden i förtid eller att den enskilde inte vinner inträde på arbetsmarknaden. En flexiblere vuxenutbildning ger bl.a. redan yrkesverksamma möjlighet att studera mer anpassat utifrån yrkeslivet. Regeringen säger sig vidare vilja pröva möjligheten att förverkliga en valfrihetsmodell för vuxenutbildningen (prop. 2010/11:1 utg.omr. 16 s. 60–61). En reformering av kommunernas vuxenutbildning aviseras också av regeringen i årets budgetproposition. För att den enskilde ska kunna byta yrkesinriktning eller få fotfäste i arbetslivet är det viktigt att grundläggande yrkesutbildningar blir tillgängliga även för vuxna. Regeringen avser därför att även för vuxna införa en yrkesexamen på gymnasial nivå, i likhet med vad som gäller i den nya gymnasieskolan för ungdomar. Regeringen betonar vidare att validering blir ett viktigt inslag i den reformerade gymnasiala utbildningen. Regeringen har gett Skolverket i uppdrag att göra en översyn av kursplanerna och utarbeta nya betygskriterier för grundläggande vuxenutbildning, grundläggande vuxenutbildning för utvecklingsstörda och sfi. Översynen av kursplanerna kommer att innebära att den nya betygsskalan, som riksdagen beslutat om när den antog propositionen En ny betygsskala (prop. 2008/09:66, bet. 2008/09:UbU5, rskr. 2008/09:169), även ska börja användas inom vuxenutbildningen (prop. 2010/11:1 utg.omr. 16 s. 63). I det nedanstående avsnittet om resurser till vuxenutbildningen redogörs närmare för de satsningar som görs inom vuxenutbildningen i budgetpropositionen för 2011. Utskottet är inte berett att föregripa regeringens omfattande satsningar inom vuxenutbildningen och det aviserade reformarbetet inom vuxenutbildningen. Utskottet välkomnar därtill att regeringen säger sig vilja pröva möjligheten att förverkliga en valfrihetsmodell för vuxenutbildning. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2010/11:Ub204, 2010/11:Ub230, 2010/11:Ub235, 2010/11:Ub396 yrkande 4 och 2010/11:Ub484 yrkande 1.

Ett förslag i årets budgetproposition som utskottet och sedermera riksdagen ställde sig bakom innebär att arbetslösa ungdomar i åldrarna 20–24 år som saknar fullständig grundskole- eller gymnasieutbildning fr.o.m. den 1 januari 2011 tillfälligt kan få den högre bidragsnivån inom studiemedlet för studier på grundskole- eller gymnasienivå (prop. 2010/11:1 utg.omr.

15, bet. 2010/11:UbU2, rskr. 2010/11:136). Utskottet anser att beslutet ligger väl i linje med yrkandet om att sätta in extraordinära insatser för att ungdomar som saknar slutbetyg från gymnasieskolan ska kunna komplettera sin utbildning. Utskottet avstyrker därmed motion 2010/11:Ub484 yrkande 8.

När det sedan gäller yrkandena om lärlingsplatser inom vuxenutbildningen kan utskottet konstatera att i budgetpropositionen för 2011 görs en ny satsning på lärlingsutbildning inom vuxenutbildningen. För att ytterligare stimulera kommunerna att inrätta och bedriva lärlingsutbildning avser regeringen att skapa ett särskilt statsbidrag för lärlingsutbildning inom vuxenutbildningen, liknande statsbidraget för yrkesvux. Samtidigt bör ett regelverk skapas för lärlingsutbildningar i vuxenutbildningen. Bidraget bör användas bl.a. för själva utbildningen och för utbildning av handledare på arbetsplatsen. De medel som avsätts för att kommunerna ska kunna erbjuda lärlingsutbildning motsvarar ca 5 900 årsplatser 2011–2014 (prop. 2010/11:1 utg.omr. 16 s. 63). Mot bakgrund av vad som här redovisats ser utskottet inte något behov av att riksdagen föreslår några åtgärder med anledning av nu aktuella yrkanden. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2010/11:Ub484 yrkande 10 och 2010/11:A366 yrkande 2.

Beträffande yrkandet om att alla kommuner ska vara skyldiga att erbjuda vuxenutbildning kan utskottet konstatera att det i 20 kap. 3 § den nya skollagen (2010:800) slås fast att kommuner ska tillhandahålla kommunal vuxenutbildning på såväl grundläggande nivå som gymnasial nivå. Utskottet avstyrker därmed motion 2010/11:Ub339.

När det slutligen gäller yrkandena om en s.k. kompetensförsäkring och regionala kompetenskommissioner kan utskottet konstatera att några närmare uppgifter om t.ex. innehållet i kompetensförsäkringen eller vad en regional kompetenskommission ska ha för ansvarsområde och befogenheter etc. saknas i den aktuella motionen. Utskottet är mot den bakgrunden inte berett att ställa sig bakom yrkandena och avstyrker därmed motion 2010/11:Ub396 yrkandena 1 och 2.

Resurser till vuxenutbildningen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. ett återinförande av det riktade statsbidraget för vuxenutbildning, om fler platser inom vuxenutbildningen och yrkeshögskolan och om införandet av ett tillfälligt kompetensstöd för deltidstudier.

Jämför reservationerna 3 (S, MP, V) och 4 (S).

Motionerna

Socialdemokraterna föreslår i motion 2010/11:Ub484 yrkande 2 att det riktade statsbidraget för vuxenutbildning återinförs. De senaste åren har kommunerna dragit ned sin vuxenutbildning till det minimum som de enligt lag är skyldiga att tillhandahålla. Liknande synpunkter förs fram i motionerna 2010/11:Ub362 (S) och 2010/11:Ub434 (S).

Socialdemokraterna efterfrågar i motion 2010/11:Ub484 yrkande 5 fler platser inom vuxenutbildningen då antalet platser inte motsvarar det behov som finns. Också i motionerna 2010/11:Ub317 (S) och 2010/11:Ub318 (S) framförs liknande synpunkter.

Socialdemokraterna efterfrågar i motion 2010/11:Ub484 yrkande 6 fler platser inom yrkeshögskolan. Behovet av och efterfrågan på kvalificerade yrkesutbildningar ökar och därmed bör också antalet platser öka. Det finns enligt motionärerna fler utbildningsanordnare som bedömts ha god kvalitet på sina utbildningar än vad anslagen räcker till.

Socialdemokraterna föreslår i motion 2010/11:Ub484 yrkande 9 att ett tillfälligt kompetensstöd införs i syfte möjliggöra studier på deltid vid komvux eller på folkhögskola parallellt med att man arbetar. Studierna kan vara på grundskole- eller gymnasienivå.

I motion 2010/11:Ub477 (S) framhålls att ett rekryteringsbidrag är det stöd som många vuxna behöver för att våga ta steget att börja studera.

I motionerna 2010/11:Ub347 (S), 2010/11:Ub443 (S), 2010/11:Ub478 (S) och 2010/11:N278 yrkande 4 (S) efterfrågas olika regionala utbildnings-satsningar, bl.a. på vuxenutbildning i Blekinge län, Norrbottens län, Västerbottens län respektive Västmanlands län.

Utskottets ställningstagande

I budgetpropositionen för 2007 bedömde regeringen att det dåvarande riktade statsbidraget till kommunerna för utbildning av vuxna var alltför styrande när det gällde omfattning och innehåll (prop. 2006/07:1 utg.omr. 16 s. 121). I linje med detta beslutade riksdagen att det riktade statsbidraget i stället skulle tillföras anslag 48:1 Kommunalekonomisk utjämning, utgiftsområde 25 (prop. 2006/07:1 utg.omr. 25, bet. 2006/07:FiU3, rskr. 2006/07:83). Utskottet kan konstatera i likhet med tidigare tillfällen då motsvarande yrkanden behandlats (se t.ex. bet. 2009/10:UbU11 s. 10) att sättet att fördela statliga stöd till den kommunala vuxenutbildningen nyligen har ändrats och att inga nya omständigheter har tillkommit som gör att frågan har kommit i något annat läge än när riksdagen senast behandlade den. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2010/11:Ub362, 2010/11:Ub434 och 2010/11:Ub484 yrkande 2.

När det gäller yrkandena om fler platser inom vuxenutbildningen kan utskottet konstatera att i budgetpropositionen för 2011 som riksdagen ställt sig bakom återfinns särskilda satsningar på behörighetsgivande vuxenutbildningar enligt följande. Ett särskilt lärlingsstatsbidrag ska som tidigare

nämnts stimulera lärlingsutbildningen inom den gymnasiala vuxenutbildningen. Satsningen motsvarar 5 900 årsplatser för 2011–2014. En utökad satsning på yrkesvux för 2011 gör att 250 miljoner kronor tillförs. Vidare avsätts 55 miljoner kronor 2011 för att öka tillgången på yrkeshögskoleplatser (ca 500 årsplatser) och platser inom yrkesvux (500 årsplatser) i Västra Götalandsregionen. Detta är mot bakgrund av att regionen drabbats extra hårt av varsel och arbetslöshet. För att ge fler arbetslösa ungdomar mellan 20 och 24 år som saknar fullständig grundskole- och gymnasieutbildning möjlighet att komplettera sin utbildning ökas antalet utbildningsplatser med 1 750 årsplatser i komvux under perioden 2011–2013. Totalt har de statliga riktade satsningarna för perioden 2009–2012 inom behörighetsgivande vuxenutbildning uppgått till 5 600 årsplatser för 2009, 23 800 årsplatser för 2010, 25 300 årsplatser för 2011 och 1 800 årsplatser för 2012 (prop. 2010/11:1 utg.omr. 16 s. 61–63, bet. 2010/11:UbU1, rskr. 2010/11:118). Utskottets uppfattning är att de avvägningar som ligger bakom de aktuella satsningarna är rimliga. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2010/11:Ub317, 2010/11:Ub318 och 2010/11:Ub484 yrkande 5.

När det gäller yrkandet om fler platser inom yrkeshögskolan vill utskottet anföra följande. Den ovan nämnda satsningen på yrkeshögskolan och tidigare föreslagna och beslutade statliga satsningar har inneburit en ökning av antalet årsplatser enligt följande: 1 500 årsplatser för 2009, 4 750 årsplatser för 2010, 5 500 årsplatser för 2011 och 1 000 årsplatser för 2012 (prop. 2010/11:1 utg.omr. 16 s. 62). Utskottet såg vid behandlingen av budgetpropositionen för 2011 utgiftsområde 16 inget behov av att utöver tidigare beslutade och nu aktuell satsning tillföra ytterligare anslag och platser för 2011 (bet. 2010/11:UbU1). Utskottet har i dag inte ändrat uppfattning. Utskottet avstyrker därmed motion 2010/11:Ub484 yrkande 6.

I samband med avskaffandet av det s.k. rekryteringsbidraget ställde sig utskottet bakom regeringens bedömning att studerande på en och samma utbildning inte ska ha olika former av studiefinansiering och att alla vuxenstuderande således bör omfattas av det reguljära studiemedelssystemet (prop. 2006/07:17, bet. 2006/07:UbU2 s. 9 f., rskr. 2006/07:53). Utskottet vidhåller sin tidigare inställning i frågan och är således inte berett att ställa sig bakom yrkandena om att införa ett tillfälligt kompetensstöd eller ett återinförande av det s.k. rekryteringsbidraget. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2010/11:Ub477 och 2010/11:Ub484 yrkande 9.

När det slutligen gäller yrkandena om olika regionala satsningar på vuxenutbildning så ser utskottet för närvarande inget behov av detta utöver den satsning som ovan redogjorts för gällande Västra Götalandsregionen. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2010/11:Ub347, 2010/11:Ub443, 2010/11:Ub478 och 2010/11:N278 yrkande 4.

Eftergymnasial yrkesutbildning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om behovet av kvalificerad yrkesutbildning för branschutvecklare inom besöksnäringen, inrättande av en regional yrkeshögskola i Västsverige och om rekryteringsbehovet inom transportnäringen.

Motionerna

I motion 2010/11:Ub359 (S) framhålls behovet av kvalificerad yrkesutbildning för branschutvecklare inom besöksnäringen. Besöksnäringen har en mycket stor betydelse för glesbygdens överlevnad och utveckling.

Motionärerna i motion 2010/11:Ub396 (S) yrkande 6 betonar behovet av en regional yrkeshögskola i Västsverige.

I motion 2010/11:Ub424 (S) framhålls bl.a. behovet av att det offentliga utbildningssystemet kan bemöta rekryteringsbehovet inom transportnärens olika branscher.

Utskottets ställningstagande

Sedan den 15 april 2009 gäller lagen (2009:128) om yrkeshögskolan. Bestämmelserna i lagen syftar bl.a. till att inom yrkeshögskolan säkerställa att eftergymnasiala yrkesutbildningar som svarar mot arbetslivets behov kommer till stånd (1 §). Myndigheten för yrkeshögskolan (Yh-myndigheten) har i uppdrag att besluta om en utbildning ska ingå i yrkeshögskolan (1 kap. 4 § förordningen [2009:130] om yrkeshögskolan). För att en utbildning ska få ingå i yrkeshögskolan krävs det bl.a. att utbildningen

- svarar mot behov av kvalificerad arbetskraft i arbetslivet som inte tillgodoses genom en utbildning enligt högskolelagen (1992:1434) eller en utbildning som kan leda fram till en examen enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina eller
- medverkar till att utveckla eller bevara kvalificerat yrkeskunnande inom ett smalt yrkesområde som är av betydelse för individen och samhället och
- har en från samhällssynpunkt lämplig regional placering (1 kap. 3 §).

Eftersom utbildningarna inom yrkeshögskolan ska svara mot ett verkligt behov på arbetsmarknaden analyserar och samlar Yh-myndigheten in information om arbetsmarknadens kompetensbehov inom olika branscher och regioner. Informationen används sedan som underlag vid bedömningen av vilka utbildningar som ska ingå i yrkeshögskolan.

Utskottet konstaterar mot bakgrund av det sagda att det inte är en fråga för riksdagen att besluta om vilka eftergymnasiala yrkesutbildningar inom yrkeshögskolan som ska ges och var dessa ska vara lokaliserade. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2010/11:Ub359, 2010/11:Ub396 yrkande 6 och 2010/11:Ub424.

Punktskriftsundervisning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om punktskriftsundervisning.

Motionen

I motion 2010/11:Ub238 (FP) anføres att möjligheterna till punktskriftsundervisning i dag är begränsad genom en oklar ansvarsfördelning i samhället. Det finns heller ingen lag som garanterar undervisning i punktskrift för en person som i vuxen ålder blir synskadad.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att personer som i vuxen ålder får en synskada som medför att de behöver lära sig punktskrift kan få undervisning i detta genom landstingens syncentraler. Utbildning i punktskrift ges även vid folkhögskolor och genom Synskadades Riksförbund. Specialpedagogiska skolmyndigheten ansvarar för statens specialpedagogiska stöd till bl.a. vuxna med funktionsnedsättning. I myndighetens uppdrag ligger också att tillgodosätta behovet av anpassade läromedel för vuxna med funktionsnedsättning. Vidare ger myndigheten råd och stöd till huvudmän i specialpedagogiska frågor som rör bl.a. vuxna med funktionshinder. Myndigheten ska dessutom främja utveckling, anpassning, framställning och distribution av läromedel för bl.a. vuxna med funktionshinder, t.ex. synskada. Punktskriftsnämnden är en statlig nämnd knuten till Talboks- och punktskriftsbiblioteket. Nämnden har bl.a. i uppdrag att framställa, köpa in och överföra tal- och punktskriftsböcker.

Utskottet har i tidigare betänkanden (t.ex. bet. 2008/09:UbU10 s. 10) ansett att de samlade möjligheterna till punktskriftsutbildning är goda. När det gällde ansvarsfördelningen mellan myndigheter och andra aktörer inom punktskriftsutbildningen såg utskottet – mot bakgrund av den nuvarande ansvarsfördelningen – inte något behov av att se över frågan. Utskottet har ingen annan uppfattning i dag. Utskottet avstyrker motion 2010/11:Ub238.

Ett nationellt system för validering

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att utveckla ett nationellt system för validering.

Motionen

I motion 2010/11:Ub214 (S) framhålls vikten av att utveckla ett system för validering så att det blir möjligt för fler människor inom olika yrkesgrupper att validera kunskap och kompetens som de skaffat sig genom erfarenhet i yrket.

Utskottets ställningstagande

I förordningen (2009:279) med instruktion för Myndigheten för yrkeshögskolan (Yh-myndigheten) anges att myndigheten ska vara behörig myndighet enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer när det gäller att utfärda utbildningsbevis och andra handlingar för utbildningar inom yrkeshögskolan (3 §). Myndigheten ska vidare ansvara för att samordna och stödja en nationell struktur för validering samt i samverkan med berörda myndigheter främja utbildningsväsendets och branschernas medverkan när strategier, metoder och information inom valideringsområdet utvecklas. Myndigheten ansvarar också för bedömning av utländska eftergymnasiala yrkesutbildningar som inte är högskoleutbildningar (4 §). Högskoleverket ansvarar för bedömning av en avslutad utländsk högskoleutbildning (minst två år lång) som inte kräver auktorisation.

Enligt Yh-myndigheten innebär validering att man genomför en kartläggning, bedömning och värdering av en individs faktiska kunskaper, färdigheter och förmågor – sammanfattningsvis en individs reella kompetens. Värderingen av den reella kompetensen dokumenteras i form av exempelvis betyg, intyg eller certifikat. Validering kan på detta sätt vara till hjälp för den som vill studera, förkorta tiden på en pågående utbildning eller som söker arbete. Begreppet validering används även i sammanhang som innebär att man översätter redan existerande betyg, intyg eller certifikat från ett annat land till svenska förhållanden. Detta kallas för bedömning av utländsk utbildning och innebär att man värderar individens formella utbildning snarare än den reella kompetensen.

Yh-myndigheten har haft regeringens uppdrag att redovisa vilka insatser som gjorts i fråga om validering (U2009/7143/SV). Myndigheten har i sin återsrapport (Yh 2009/2102) definierat mål och syfte med en nationell struktur för validering enligt följande:

Målet är att validering ska bidra till ett livslångt lärande och ur ett samhälleligt perspektiv bidra till tillväxt bland annat genom att effektivisera utbildnings- och kompetensförsörjningsinsatser. En nationell struktur för validering syftar till att den validering som genomförs sker med god kvalitet och på ett rättssäkert sätt för individen.

I sin redovisning om vilka insatser som gjorts i fråga om validering framhåller Yh-myndigheten följande. Under 2010 har Yh-myndigheten initierat nätverk och utvecklat samverkansformer för att samordna och stödja en nationell struktur för validering. Samverkan avser de aktörer som har ansvar för validering, bl.a. branschorganisationer och myndigheter, och syftar till att tydliggöra roll- och ansvarsfördelningen samt bidra till kunskapsuppyggnad och internationellt samarbete. Avgörande för en nationell struktur för validering är tydlig och tillgänglig information om möjligheter till validering. För detta ändamål har webbportalen Valideringsinfo.se utvecklats och lanserats. Arbetet med att utveckla kriterier och riktlinjer för validering, främst i fråga om kvalitetssäkring och dokumentation, har initierats.

Mot bakgrund av det pågående arbetet med att utveckla en nationell struktur för validering anser utskottet att motionen får anses vara tillgodosedd. Utskottet avstyrker därmed motion 2010/11:Ub214.

Ett samlat betygsdokument för grundläggande högskolebehörighet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om ett samlat betygsdokument för grundläggande behörighet till högskoleutbildning.

Jämför reservation 5 (S, MP, V).

Motionen

Socialdemokraterna framhåller i motion 2010/11:Ub484 yrkande 7 vikten av att det bör finnas ett samlat betygsdokument från kommunal vuxenutbildning som ger grundläggande behörighet till högskoleutbildning.

Utskottets ställningstagande

Av 4 kap. 8 § förordningen (2002:1012) om kommunal vuxenutbildning framgår att den som har slutfört kurser inom kommunal vuxenutbildning har rätt att få ett dokument som visar vilka kurser eller delkurser som deltagaren slutfört inom utbildningen och vilka betyg som deltagaren fått på de skilda kurserna (samlat betygsdokument). Den som vill ha ett samlat betygsdokument får själv bestämma vilka kurser eller delkurser som ska ingå i dokumentet.

Utskottet ansåg i samband med behandlingen av propositionen Väger till högskolan för kunskap och kvalitet (prop. 2006/07:107 bet. 2006/07:UbU17 s. 11) följande.

...(K)raven på grundläggande behörighet för högskolestudier bör vara lika för alla sökande från gymnasial vuxenutbildning. Inför antagningen till höstterminen 2010 bör därför det samlade betygsdokumentet avskaffas som grund för grundläggande behörighet. Studenter som med gällande bestämmelser uppnår grundläggande behörighet via ett samlat betygsdokument får då komplettera sina studier och via ett slutbetyg uppnå grundläggande behörighet. För studenter utan slutbetyg kommer även bedömning av reell kompetens att vara en alternativ väg att uppnå behörighet.

Utskottet har ingen annan uppfattning i dag. Utskottet avstyrker därmed motion 2010/11:Ub484 yrkande 7.

Svenskundervisning för invandrare (sfi)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden bl.a. om en ökad individualisering av svenskundervisning för invandrare (sfi), om sfi-undervisning på modersmålet och om att sfi bör bli en mer funktionell språkutbildning och att den bör bli mer arbetsmarknadsanpassad.

Jämför reservationerna 6 (S, MP, V), 7 (S) och 8 (S, V).

Motionerna

Socialdemokraterna betonar i motion 2010/11:Ub484 yrkande 3 vikten av att kvalitetssäkra och individualisera svenskundervisning för invandrare (sfi). Kunskapsmålen behöver förtydligas, och det garanterade antalet undervisningstimmar per vecka bör öka. Motionärerna efterfrågar också intensivkurser i svenska vid högskolor och universitet eftersom många invandrare talar flera språk och är vana vid akademiska studier.

Socialdemokraterna framhåller i motion 2010/11:Ub484 yrkande 4 att förutsättningarna för att erbjuda fler sfi-studerande svenskundervisning på modersmålet bör förbättras. Kommunerna bör också enligt motionärerna uppmantras att erbjuda en kontinuerlig intagning åt sfi-studerande som snabbt behöver komma i gång med sina studier och att erbjuda flexibla studietider.

I motion 2010/11:Ub208 (M) framförs att ett arbete bör inledas för att göra sfi till en mer funktionell språkutbildning. Enligt motionärerna ska språkutbildningen kombineras med arbete, yrkesutbildning eller praktikplats och vara tydligt individualiserad.

Motionären i motion 2010/11:Ub328 (M) begär att sfi blir ännu mer flexibel genom individuellt anpassade studier.

I motion 2010/11:Ub408 (KD) föreslås att sfi utvecklas utifrån framgångsrika metoder för språkutbildning som utarbetats i andra länder.

Invandrare bör enligt motionären i motion 2010/11:Ub449 (S) ges möjlighet att läsa mer än de 15 timmar i veckan de har rätt till i dag eftersom många invandrare snabbt vill komma in i språket.

I motion 2010/11:Sf346 yrkande 2 (S) framhålls att det behövs ett nytänkande när det gäller sfi med fler möjligheter till praktik, introduktion och språkutbildning som är anpassade utifrån utbildningsnivå och yrkeserfarenhet.

I motion 2010/11:A309 yrkande 2 (KD) förespråkas att de invandrare som har tankar på att starta eget företag ska erbjudas en fortsättningskurs i svenska för företagare efter avslutade sfi-studier.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare uttalat (bet. 2008/09:UbU11 s. 13 f.) att en väl fungerande svenskundervisning för invandrare är en viktig byggsten för en lyckad integration för de människor som kommer till Sverige. Goda kunskaper i svenska underlättar inte bara inträdet på arbetsmarknaden och i det svenska samhället i övrigt för de vuxna utan ger dem även möjligheter att hjälpa och stötta sina barn i skolarbetet.

I 22 kap. den nya skollagen (2010:800) återfinns regler om utbildning i svenska för invandrare. Skolformen svenskundervisning för invandrare (sfi) har bytt namn till utbildning i svenska för invandrare. Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010 och tillämpas på vuxenutbildning fr.o.m. den 1 juli 2012. Utgångspunkten för utbildningen ska vara den enskildes behov och förutsättningar (2 §). Utbildningen syftar till att ge vuxna invandrare grundläggande kunskaper i det svenska språket. Utbildningen syftar även till att ge vuxna invandrare som saknar grundläggande färdigheter i att läsa och skriva sådana kunskaper. Läs- och skrivinläring får ske på elevens modersmål eller något annat språk som eleven behärskar (3 §). Utbildningen är en rättighet för den enskilde och varje kommun är skyldig att erbjuda undervisning till invandrare som saknar grundläggande kunskaper i det svenska språket fr.o.m. det andra kalenderhalvåret det år de fyller 16 år (11 och 13 §§). Utbildningen ska finnas tillgänglig så snart som möjligt efter det att rätten till utbildningen har inträtt (11 §). Kommunerna är skyldiga att under en fyraveckorsperiod erbjuda i genomsnitt minst 15 timmar undervisningstid i veckan (6 §). Huvudmannen ska i samarbete med Arbetsförmedlingen verka för att eleven ges möjlighet att öva det svenska språket i arbetslivet och att undervisningen kan kombineras med andra aktiviteter som arbetslivsorientering, validering, praktik eller annan utbildning (7 §). Sfi består i dag av tre olika studievägar, och varje studieväg omfattar två kurser, anpassade för att möta deltagarnas olika förutsättningar, behov och målsättningar (SKOLFS 2009:2).

Regeringen har föreslagit flera satsningar för att stärka sfi. Det s.k. Lärarlyftet, som fortsätter under 2011, ger sfi-lärare en möjlighet att höja kompetensen och därigenom öka elevernas måluppfyllelse. I den stora satsningen på lärare som regeringen planerar för 2011–2014 ingår även fortsatta satsningar på sfi-lärare (prop. 2010/11:1 utg.omr. 16 s. 63).

Försöksverksamheten med sfi-bonus (prestationsbaserad stimulansersättning) som inleddes under 2009 har permanentats under 2010. Avsikten med bonusen har varit att öka genomströmningen i sfi (prop. 2009/10:188, bet. 2009/10:AU12, rskr. 2009/10:277). Sfi-bonus innebär att nyanlända invandrare (folkbokförda från den 1 juli 2010) som slutfört vissa kurser inom sfi kan bli beviljade en bonus. Beroende på vilken kurs den studerande har slutfört kan hon eller han beviljas 6 000, 8 000 eller 12 000 kr. Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU) har fått i uppdrag av regeringen att utvärdera försöksverksamheten (dnr IJ2009/960/IU).

Utredningen om en tidsbegränsad sfi överlämnade sitt betänkande Tid för snabb flexibel inläring (SOU 2011:19) till regeringen i mars 2011. Utredningen föreslår bl.a. att en nyanländ invandrare måste börja läsa sfi inom ett år från den dag han eller hon första gången folkbokförde sig i en kommun och att den sammanlagda utbildningstiden inte får överstiga två år. Beredningen av betänkandet pågår i Regeringskansliet.

Folkhögskolor ska kunna anordna sfi för att skapa fler utbildningsvägar. För att göra villkoren för vuxenutbildning mer lika, oavsett vem som anordnar utbildningen, har det också införts en möjlighet för enskilda utbildningsanordnare att på vissa villkor få utfärda betyg, bl.a. när vuxenutbildning läggs ut på entreprenad (prop. 2009/10:68, bet. 2009/10:UbU14, rskr. 2009/10:215). Valfrihet och individuell anpassning har förstärkts genom införandet av en möjlighet för folkhögskolor att bedriva sfi. Regeringen vill enligt vad man uttalat i årets budgetproposition öka möjligheten för den som ska gå sfi att välja den anordnare som bäst svarar mot de egna behoven. Möjligheten att införa sfi-peng ska därför utredas (prop. 2010/11:1 utg.omr. 16 s. 64).

I budgetpropositionen för 2011 konstaterar regeringen att med tanke på att goda kunskaper i det svenska språket är en mycket viktig grund för utlandsföddas etablering på arbetsmarknaden är en stärkt sfi en viktig arbetsmarknads- och integrationsfråga. Med anledning av reformen om nyanlända invandrades arbetsmarknadsetablering (prop. 2009/10:60, bet. 2009/10:AU7, rskr. 2009/10:208) ska kommunerna aktivt verka för att vissa nyanlända ska kunna påbörja undervisningen inom en månad från det att den nyanlände anmält sig till en sfi-kurs hos kommunen. Regeringen avser att noga följa hur resultaten i sfi utvecklas (prop. 2010/11:1 utg.omr. 16 s. 64).

Statens skolinspektion har gjort en fördjupad kvalitetsgranskning av sfi (rapport 2010:7). Granskningen i 25 kommuner visar att utbildningen ofta är enhetligt utformad trots att den vänder sig till människor med olika bakgrund och förutsättningar. Det finns flera exempel på väl fungerande verksamheter, men också på områden som behöver stärkas för att höja kva-

liteten inom sfi. Med anledning av rapporten konstaterar regeringen följande i årets budgetproposition. De som deltar i sfi har skilda erfarenheter och mål och därför behöver utbildningen i större utsträckning utformas efter individen. Möjligheten för deltagarna att påverka utbildningen behöver stärkas. Kommunerna behöver också bli bättre på att följa upp och utvärdera den sfi som bedrivs. För att kommunerna ska lyckas skapa en individanpassad sfi krävs ofta ett nära samarbete mellan sfi, socialtjänsten och Arbetsförmedlingen (prop. 2010/11:1 utg.omr. 16 s. 111).

Nya kursplaner för sfi ska som tidigare nämnts tas fram av Skolverket.

Regeringen har nyligen beslutat att personer som ännu inte behärskar svenska fullt ut ska ges möjlighet att läsa yrkessvenska samtidigt som de studerar vid yrkeshögskolan.

Utskottet anser mot bakgrund av att det har vidtagits och alltjämt pågår en lång rad satsningar och åtgärder, att regelverket för sfi i flera hänseenden nyligen ändrats och att en utredning om sfi-peng har aviserats samt med hänvisning till pågående beredningsarbete att något uttalande från riksdagen inte är motiverat. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2010/11: Ub208, 2010/11:Ub328, 2010/11:Ub408, 2010/11:Ub449, 2010/11:Ub484 yrkandena 3 och 4, 2010/11:A309 yrkande 2 och 2010/11:Sf346 yrkande 2.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

- 1. Vuxenutbildningens omfattning och inriktning, punkt 1 (S)**
av Louise Malmström (S), Thomas Strand (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Håkan Bergman (S), Gunilla Svantorp (S) och Adnan Dibrani (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Ub484 yrkandena 1, 8 och 10 samt avslår motionerna 2010/11:Ub204, 2010/11:Ub339, 2010/11:Ub396 yrkandena 1, 2 och 4 samt 2010/11:A366 yrkande 2.

Ställningstagande

Det finns flera skäl till att ha en väl utbyggd vuxenutbildning som är flexibel och lättillgänglig för alla. Var och en har rätt att utbilda sig, men alla har olika förutsättningar att satsa på sin utbildning under olika perioder av livet. Det kommer alltid att finnas personer som av olika skäl behöver fylla igen kunskapsluckor i vuxen ålder. Därför är det självklart att alla ska få mer än en chans att skaffa sig de kunskaper som behövs för att leva ett gott liv som aktiva samhällsmedborgare och vara efterfrågade på arbetsmarknaden. Vi menar att vuxenutbildning i alla dess former bör ses som ett smörjmedel i det moderna samhällets maskineri. I lågkonjunktur gäller det att ta till vara möjligheterna att bygga på människors kunskapsbas så att de står redo när de nya jobben kommer. I högkonjunktur gäller det att snabbt förse arbetsmarknaden med det den behöver i nära samverkan med olika branschföreträdare. De förändringar som konstant pågår på arbetsmarknaden gör dessutom att arbetskraften ständigt, oavsett konjunktur, har ett behov av kunskapspåfyllnad. Att satsa på vuxenutbildning är ett av de mest effektiva sätten att bryta kunskapsklyftor mellan människor och minska segregationen.

Många unga som saknar arbete har inte en fullständig gymnasieexamen. Arbetsförmedlingen beräknar att 120 000 unga kommer ut på arbetsmarknaden mellan 2009 och 2012 utan slutbetyg från gymnasieskolan. Det

finns därmed ett stort behov av extraordinära insatser för unga arbetslösa som vill komplettera sin utbildning så att de får grundläggande behörighet till högskoleutbildning.

Många unga som har gått utan arbete en längre tid behöver uppdatera sin kompetens. En del behöver dock en nära kontakt med arbetslivet för att kunna göra det eftersom de saknar studievana. Därför behövs lärlingsplatser där utbildningen motsvarar yrkesvux men är förlagd till yrkeslivet. De arbetsplatser som tar emot lärlingar ska få ersättning för detta.

Det får bli regeringens uppgift att vidta behövliga åtgärder med anledning av vad vi anför.

2. Behovet av vuxenutbildning, punkt 2 (S, MP, V)

av Louise Malmström (S), Thomas Strand (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Håkan Bergman (S), Gunilla Svantorp (S), Jabar Amin (MP), Rossana Dinamarca (V) och Adnan Dibrani (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2010/11:Ub230 och 2010/11:Ub235.

Ställningstagande

Ett livslångt lärande måste vara en rättighet. Indragna medel till vuxenutbildningen innebär att människor stoppas i sin utveckling och att man skapar återvändsgränder. Det svenska utbildningsväsendet är i grunden bra, men det måste även i fortsättningen vara till för alla, inte bara för dem som har tillräckligt god ekonomi för att själva kunna bekosta sina studier i vuxen ålder. Att få studera som vuxen innebär att man har ett helt annat fokus, och kanske ett annat mål, än vad man hade som ung. Att kunna fortbilda sig inom sitt eget yrke eller att byta bana mitt i livet är något som samhället måste bejaka.

Det får bli regeringens uppgift att vidta behövliga åtgärder med anledning av vad vi anför.

3. Resurser till vuxenutbildningen, punkt 3 (S, MP, V)

av Louise Malmström (S), Thomas Strand (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Håkan Bergman (S), Gunilla Svantorp (S), Jabar Amin (MP), Rossana Dinamarca (V) och Adnan Dibrani (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Ub484 yrkandena 2, 5 och 6 samt avslår motionerna 2010/11:Ub317, 2010/11:Ub318, 2010/11:Ub347, 2010/11:Ub362, 2010/11:Ub434, 2010/11:Ub443, 2010/11:Ub477, 2010/11:Ub478 och 2010/11:N278 yrkande 4.

Ställningstagande

Det riktade statsbidraget för vuxenutbildning bör återinföras, annars riskerar vuxenutbildningen att i hög grad bli ett offer för besparingar så länge den inte är lagstadgad. Redan i dag har många kommuner, framför allt mindre sådana, dragit ned sin verksamhet till ingenting mer än det som de enligt lag är tvungna att tillhandahålla. Dessa besparingar har inneburit att många varit tvungna att avbryta pågående studier innan de uppnått slutbetyg och högskolebehörighet. Det innebär vidare att inga nya elever får möjlighet att komplettera ämnen de kan behöva för att få grundläggande eller särskild högskolebehörighet. Det resulterar också i att människor som vill läsa svenska och engelska för att komplettera sina gymnasiebetyg från hemlandet och kunna söka vidare till högskolestudier blir hindrade.

De neddragningar inom vuxenutbildningen som regeringen gjorde efter valet 2006 var omfattande. Regeringen har backat en del det senaste året på grund av konjunkturen, men antalet platser inom vuxenutbildningen motsvarar långt ifrån det behov som finns. Det behövs fler platser inom vuxenutbildning och yrkesvux, varav ett antal platser bör reserveras för ungdomar.

Utbildningarna inom yrkeshögskolan leder i mycket hög utsträckning till arbete. Erfarenheterna från hittills genomförda kvalificerade yrkesutbildningar är en god utgångspunkt när det gäller att fortsätta utveckla såväl dessa utbildningar som andra vuxenutbildningar med yrkesinriktning. I kommuner med känslig arbetsmarknad är den kvalificerade yrkesutbildningen dessutom en viktig förutsättning för att kunna tillgodose behovet av lämplig arbetskraft och för att kunna underlätta företagsetableringar inom specifika områden. Behovet av och efterfrågan på kvalificerade yrkesutbildningar ökar och därmed bör också antalet platser öka. Det finns även fler intresserade utbildningsanordnare som har bedömts ha god kvalitet på sina utbildningar än som regeringen tilldelat anslag. Vi anser således att det bör ges medel för ytterligare heltidsplatser.

Det får bli regeringens uppgift att återkomma till riksdagen med lagförslag och i övrigt vidta behövliga åtgärder som tillgodoser vad vi nu anfört.

- 4. Ett tillfälligt kompetensstöd för deltidstudier, punkt 4 (S)**
av Louise Malmström (S), Thomas Strand (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Håkan Bergman (S), Gunilla Svantorp (S) och Adnan Dibrani (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Ub484 yrkande 9.

Ställningstagande

Många människor behöver en möjlighet att kombinera arbete med studier för att höja sin kompetens och ha beredskap för den typ av omställning som arbetslivet ofta kräver, inte minst under lågkonjunkturer. Vi vill göra det möjligt att studera vid komvux eller på folkhögskola på deltid parallellt med att man arbetar. Studierna kan bedrivas i svenska, svenska för invandrare, engelska, matematik eller samhällsvetenskap på grundskole- eller gymnasienivå. Det ska vara möjligt och man ska uppmuntras till att kombinera detta med annan branschspecifik utbildning som arbetsgivaren står för. Vi anser att ett tillfälligt kompetensstöd för dem som vill studera vid komvux eller folkhögskolor på deltid, parallellt med sitt arbete, kan behövas.

Det får bli regeringens uppgift att vidta behövliga åtgärder med anledning av vad vi anfört.

- 5. Ett samlat betygsdokument för grundläggande högskolebehörighet, punkt 8 (S, MP, V)**
av Louise Malmström (S), Thomas Strand (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Håkan Bergman (S), Gunilla Svantorp (S), Jabar Amin (MP), Rossana Dinamarca (V) och Adnan Dibrani (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Ub484 yrkande 7.

Ställningstagande

Ett samlat betygsdokument från gymnasial vuxenutbildning bör återinföras som behörighetsgivande dokument för högskolestudier. I dag krävs slutbetyg från grundläggande vuxenutbildning för att bli behörig. Problemet är att ett betyg som har satts mer än åtta år före slutbetyget bara får tas in i slutbetyget om rektorn på grund av särskilda skäl medger det. Individer med betyg som är äldre än åtta år riskerar sålunda att drabbas av det nuvarande regelverkets utformning. Vi menar att åtgärder måste vidtas skyndsamt för att lösa detta problem.

Det får bli regeringens uppgift att vidta behövliga åtgärder med anledning av vad vi anført.

6. En ökad individualisering av sfi-undervisningen m.m., punkt 9 (S, MP, V)

av Louise Malmström (S), Thomas Strand (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Håkan Bergman (S), Gunilla Svantorp (S), Jabar Amin (MP), Rossana Dinamarca (V) och Adnan Dibrani (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Ub484 yrkande 3.

Ställningstagande

Dagens svenskundervisning för invandrare (sfi) behöver utvärderas, och dess konsekvenser för dem som deltar bör följas upp för att förbättra kvaliteten och effektiviteten. Kunskapsmålen behöver förtydligas, och det garanterade antalet undervisningstimmar per vecka bör öka. I dag är utbildningen inte tillräckligt anpassad till olika människors förkunskaper. Vi vill att sfi-undervisningen tydligare kopplas till varje individs förkunskaper och att undervisningen inriktas på att underlätta en snabb övergång till arbetslivet. Vi vill därför avsätta medel för en utvecklings- och försöksverksamhet.

Många invandrare som kommer till Sverige talar flera språk och är vana vid akademiska studier. Vi vill införa intensivkurser i svenska för dem som önskar det.

Det får bli regeringens uppgift att vidta behövliga åtgärder med anledning av vad vi anført.

7. Sfi-undervisning på modersmålet m.m., punkt 10 (S)

av Louise Malmström (S), Thomas Strand (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Håkan Bergman (S), Gunilla Svantorp (S) och Adnan Dibrani (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Ub484 yrkande 4.

Ställningstagande

Förutsättningarna för att erbjuda fler sfi-studerande svenskundervisning på sitt modersmål bör öka, och skrivningarna om modersmålets betydelse i kursplanen bör stärkas. Kommunerna bör uppmuntras att erbjuda en kontinuerlig intagning åt sfi-studerande som snabbt behöver komma i gång med sina studier och att erbjuda flexibla studietider.

Det får bli regeringens uppgift att vidta behövliga åtgärder med anledning av vad vi anført.

8. Sfi och arbetsmarknaden, punkt 11 (S, V)

av Louise Malmström (S), Thomas Strand (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Håkan Bergman (S), Gunilla Svantorp (S), Rossana Dinamarca (V) och Adnan Dibrani (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Sf346 yrkande 2 och avslår motionerna 2010/11:Ub208 och 2010/11:Ub328.

Ställningstagande

Svenskundervisning för invandrare måste bli mer invidanpassad och flexibel så att den går att kombinera med arbete. Det behövs ett nytänkande i synen på jobb, utbildning och språkkunskaper med fler möjligheter till praktik, introduktion och språkutbildning som är anpassade utifrån utbildningsnivå och yrkeserfarenhet.

Det får bli regeringens uppgift att vidta behövliga åtgärder med anledning av vad vi anført.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2010

2010/11:Sf346 av Yilmaz Kerimo och Arhe Hamednaca (båda S):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förbättra matchningen och svenska för invandrare.

2010/11:Ub204 av Elisabeth Svantesson och Jenny Petersson (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att öka valfriheten i vuxenutbildning och svenskundervisning för invandrare.

2010/11:Ub208 av Elisabeth Svantesson och Tomas Tobé (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att påbörja ett arbete med att förändra svenska för invandrare till att bli en mer funktionell språkutbildning.

2010/11:Ub214 av Ann-Christin Ahlberg (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av ett system för validering.

2010/11:Ub230 av Jörgen Hellman m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om om vikten av en väl fungerande vuxenutbildning.

2010/11:Ub235 av Jennie Nilsson (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av vuxenutbildning.

2010/11:Ub238 av Maria Lundqvist-Brömster (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om rätten till punktskrift.

2010/11:Ub317 av Eva Sonidsson och Christina Karlsson (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vuxenutbildningen.

2010/11:Ub318 av Anna Wallén (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att satsa på att bygga ut den kommunala vuxenutbildningen för att möjliggöra ett livslångt lärande.

2010/11:Ub328 av Eliza Roszkowska Öberg (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att göra sfi-utbildningen mer flexibel och individanpassad.

2010/11:Ub339 av Anders Flanking (C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att vuxenutbildningen ska tillhandahållas av alla kommuner.

2010/11:Ub347 av Suzanne Svensson m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett regionalt utbildningsbehov i Blekinge.

2010/11:Ub359 av Krister Örnfjäder (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av kvalificerad yrkesutbildning för branschutvecklare inom besöksnäringen.

2010/11:Ub362 av Christer Adelsbo (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att utveckla komvux.

2010/11:Ub396 av Jennie Nilsson m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en kompetensförsäkring.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av regionala kompetenskommissioner.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att återupprätta vuxenutbildningens roll i en politik för ett livslångt lärande.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en yrkeshögskola i Västsverige.

2010/11:Ub408 av Tuve Skånberg (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utveckla svenska för invandrare utifrån internationellt framgångsrika metoder.

2010/11:Ub424 av Pia Nilsson (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över hur det offentliga utbildningssystemet kan bemöta det kommande rekryteringsbehovet av personal inom transportnäringen.

2010/11:Ub434 av Ann-Christin Ahlberg m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att återställa de försämringar som är beskrivna i motionen samt utveckla utbildningspolitiken i enlighet med begreppet det livslånga lärandet.

2010/11:Ub443 av Hannah Bergstedt m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att investera i utbildning och forskning i Norrbotten.

2010/11:Ub449 av Åsa Lindestam (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om fler timmar till sfi-undervisning.

2010/11:Ub477 av Mattias Jonsson och Shadiye Heydari (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vuxenutbildning och rekryteringsbidrag.

2010/11:Ub478 av Katarina Köhler m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att investera i utbildning i Västerbotten.

2010/11:Ub484 av Mikael Damberg m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att återinföra en hög ambition att erbjuda en flexibel och lättillgänglig vuxenutbildning där alla som har behov av det kan delta.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om riktade insatser för att underlätta för studieovana grupper att studera.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att kvalitetssäkra och individualisera sfi-undervisningen samt att möjliggöra för intensivkurser i svenska vid högskolor och universitet.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om svenskundervisning på modersmålet, kontinuerligt intag och flexibla studietider.

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av fler platser inom vuxenutbildningen.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av fler platser inom yrkeshögskolan.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheten till samlade betygskort.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om insatser för unga.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheten att gå en korttidsutbildning parallellt med sitt arbete eller en annan branschspecifik utbildning.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av ett utökat antal platser på lärlingsutbildningar.

2010/11:N278 av Sven-Erik Österberg (S):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kunskap i Västmanland.

2010/11:A309 av Désirée Pethrus (KD):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att erbjuda svenska för företagare som en fortsättningskurs till svenska för invandrare.

2010/11:A366 av Pia Nilsson m.fl. (S):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utbildning för unga.